

ที่ ชม ๐๐๒๓.๑/จ ๓๐๕๑๑

ถึง อำเภอเมืองเชียงใหม่ สารภี หางดง แม่ริม แม่แตง สันป่าตอง ดอยหล่อ จอมทอง แม่วาง
เชียงดาว ไชยปราการ ฝาง องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่
และเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา

ด้วยจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับแจ้งจากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ ว่า ได้จัดทำโครงการวิจัย “ความเป็นไปได้ของมาตรการนำพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การ
จัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตภาคเหนือ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้
ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยความสำเร็จของมาตรการเชื่อมพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดบริการอาหารกลางวัน
ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ในการนี้ จึงได้ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการขอความร่วมมือ
ผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบด้านอาหารกลางวันในโรงเรียน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ได้กรอกแบบสอบถาม โดยสามารถกรอกแบบสอบถามออนไลน์ได้ที่ Link และ QR code ที่แนบ
มาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือ
มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ มพย. ๒๐๑๙/ - ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์
www.chiangmailocal.go.th

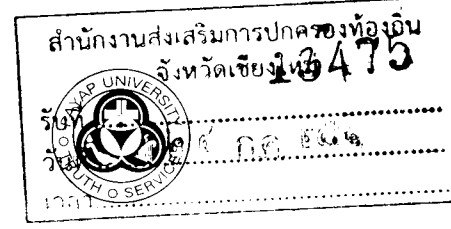
จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับอำเภอขอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบลพิจารณาดำเนินการต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
ฝ่ายบริหารทั่วไป
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๕๓๑๑ ๒๖๑๒

มหาวิทยาลัยพายัพ PAYAP UNIVERSITY

ที่ มพย. 2019/

20 กรกฎาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัด
ท้องถิ่น

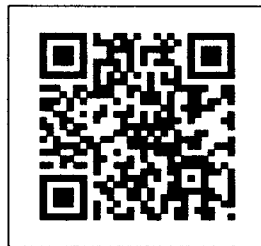
เรียน ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิจัย “ความเป็นไปได้ของมาตรการนำพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดการจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคเหนือ”
  2. Link และ QR code แบบสอบถามออนไลน์

ตามที่ อ.ดร.ภญ.อุษาวดี สุตะภักดิ์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยเรื่อง “ความเป็นไปได้ของมาตรการนำพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดการจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคเหนือ” จากแผนงานวิจัยนโยบายอาหารและโภชนาการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 โดยการวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยความสำเร็จของมาตรการเชื่อมพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดการจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในภูมิภาคเหนือ และเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป ในกระบวนการทำวิจัยมีการสำรวจความคิดเห็นในเรื่อง ทศนคติ การยอมรับรวมถึงปัจจัยที่จะสนับสนุนมาตรการนำพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดการจัดการอาหารกลางวัน โดยกลุ่มเป้าหมายคือผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบด้านอาหารกลางวันในโรงเรียน ในพื้นที่ 8 จังหวัดของภูมิภาคเหนือที่ได้รับการคัดเลือก

ในการนี้ทางคณะฯจึงใคร่ขออนุญาตสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ดูแลอาหารกลางวัน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือวิจัยในรูปแบบ แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ตาม Link <https://goo.gl/forms/ETAmYXlsOKkt0lHk2>

หรือ QR Code

มหาวิทยาลัยพายัพ PAYAP UNIVERSITY

2) แบบสอบถามครูผู้ดูแลอาหารกลางวัน ตาม Link <https://goo.gl/forms/UxlCDkUjvvpGp4j52>

หรือ QR Code

และใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ท่านได้แจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบอาหารกลางวันในแต่ละโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปตอบแบบสอบถามดังกล่าว ภายในวันพฤหัสบดีที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2561 นี้ ทั้งนี้เมื่อทางคณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้วเสร็จ จะจัดส่งผลการศึกษาในภาพรวมกลับมายังหน่วยงานของท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(อ.ดร.ภญ.สร้อยญา ชวนพงษ์พานิช)
คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

สำนักงานคณบดี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

โทร. 053-851478-86 ต่อ 4203

โทรสาร. 053-851478-86 ต่อ 4204

ผู้ประสานงานโครงการวิจัย: อ.ดร.ภญ.อุษาวดี สุตะกักดิ์ เบอร์โทรศัพท์: 089-4883814

โครงการวิจัย “ความเป็นไปได้ของมาตรการนำพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคเหนือ”

หัวหน้าโครงการ อ.ดร.อุษาวดี สุตะภักดิ์ เลขที่บัตรประชาชน 3349900459280

ที่ทำงาน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

โทรศัพท์ 089-4883814 โทรสาร 053-241983 ต่อ 4202 email usawadee.m@gmail.com

งบประมาณสนับสนุนจาก แผนงานวิจัยนโยบายอาหารและโภชนาการเพื่อสร้างเสริมเสริมสุขภาพ สำนักงานพัฒนาโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

1. หลักการและเหตุผล/ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

อาหารมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของร่างกายและสติปัญญา โดยเฉพาะในช่วงวัยเด็กที่มีการพัฒนา ด้านสมองและประสาท หากเด็กขาดสารอาหารที่สำคัญบางตัวอาจส่งผลให้เกิดการเตี้ยแคระแกร็นหรือมีความบกพร่อง ด้านสติปัญญา รวมถึงการได้รับสารอาหารบางอย่างที่มากเกินไป เช่น ไขมัน ก็อาจทำให้เกิดภาวะโรคอ้วนซึ่งเป็น ปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคเรื้อรังอื่นๆตามมา เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า โภชนาการเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนา **คุณภาพชีวิตมนุษย์** การได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอและมีคุณภาพโดยเฉพาะในช่วงวัยเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง และส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการทางร่างกายและสมองของเด็ก ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป อย่างไรก็ตามพบว่า ประเทศไทยยังประสบปัญหาปัญหาด้านโภชนาการอยู่ ในทุกกลุ่มอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม เด็ก ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาภาวะโภชนาการที่หลากหลาย ซ้ำซ้อน ทั้งภาวะขาดสารอาหารและโภชนาการเกิน โดยจากการสำรวจการบริโภคอาหารของประชาชนไทย พ.ศ. 2551-2552 พบว่าในเด็กอายุ 2-14 ปี มีการบริโภคนมจืดทุกวันใน สัดส่วนที่เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 42.9 อย่างไรก็ตามพบว่า มีการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ เช่น บะหมี่กึ่ง สำเร็จรูป น้ำหวาน/น้ำอัดลม และขนมขบเคี้ยว เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยพบว่ามีมากถึงร้อยละ 20 ที่บริโภคอาหาร ดังกล่าวทุกวัน¹

สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆให้แก่เด็กนักเรียน ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมสุขภาพและพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร ทำให้หน่วยงานหรือเครือข่ายเพื่อสุขภาพหลายแห่งเล็งเห็น ความสำคัญของการส่งเสริมภาวะโภชนาการในเด็กก่อนวัยเรียน และเด็กวัยเรียน และได้เริ่มมีการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริม ภาวะโภชนาการในเด็กอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นความพยายามในการลดปัญหาภาวะโภชนาการ ที่ไม่สมดุลในเด็ก และปลูกฝัง พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่เหมาะสม เพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การดำเนินการเพื่อส่งเสริมโภชนาการใน โรงเรียนของประเทศไทยที่เป็นระบบและมีความชัดเจนคือ **โครงการอาหารกลางวัน**² โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็ก นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพียงพอ และโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งมีการ ดำเนินการประมาณร้อยละ 98.2 ของโรงเรียนทั้งหมดนั้นก็มีการส่งเสริมโภชนาการอยู่ด้วย และแม้ว่ากิจกรรมการ ส่งเสริมโภชนาการในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งโดยเฉพาะการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้าน โภชนาการ แต่ยังมีข้อจำกัดที่ควรได้รับการพิจารณา ดังนั้นในปี พ.ศ. 2552-2553 สมาคมโภชนาการแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำ “โครงการพัฒนาระบบและกลไกเพื่อเด็กไทยมีโภชนาการสมวัย” ในโรงเรียนนาร่อง 36 โรงเรียนใน 4 สังกัด โดย เน้นหนัก การส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการกินอาหารลดหวาน มัน เค็ม และเพิ่มการกินผักผลไม้ ทำให้ได้รูปแบบการ ดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการส่งเสริมโภชนาการในโรงเรียน³

จะเห็นได้ว่าการจัดการอาหารในโรงเรียนนั้นมีความสำคัญต่อภาวะโภชนาการเด็ก พบว่า เมื่อมีการปรับปรุงให้อาหาร กลางวันมีคุณค่าทางโภชนาการที่ดีขึ้น ส่งผลให้ภาวะโภชนาการขาดในเด็กลดลงเช่นกัน จากการสำรวจการจัดบริการ อาหารและร้านจำหน่ายอาหารในและรอบโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดรัฐบาลและเอกชนในจังหวัดนนทบุรี เชียงใหม่ อุบลราชธานี และสงขลา⁴ พบว่าประมาณ 4 ใน 5 ของโรงเรียนทั้งหมดมีการจัดบริการอาหารกลางวันฟรี โรงเรียนใน

สังกัดรัฐบาลทั้งหมดมีการจัดบริการอาหารกลางวันฟรี ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้โรงเรียนในสังกัด รัฐบาลจัดบริการอาหารกลางวันฟรีให้แก่เด็กวัยเรียน ส่วนข้อมูลทางด้านคุณค่าทางโภชนาการของอาหารกลางวันบ่งชี้ว่า ในภาพรวมของอาหารกลางวันที่มีการจัดบริการในโรงเรียน สารอาหารที่มักพบว่ามีปริมาณที่ผ่านเกณฑ์โภชนาการได้แก่ โปรตีน และสารอาหารที่มีปริมาณที่ไม่ผ่านเกณฑ์โภชนาการได้แก่ พลังงาน โยอาหาร และวิตามินและแร่ธาตุ โดยเฉพาะ วิตามินและแร่ธาตุที่ไม่พบว่ามีโรงเรียนใดจัดอาหารกลางวันได้ผ่านเกณฑ์โภชนาการเลย สอดคล้องกับการสำรวจการ จัดการอาหารและโภชนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก⁵ ที่พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างสามารถจัดอาหารให้มี วิตามินซี วิตามินบี 1 วิตามินบี 2 และโปรตีนได้มากกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด และ ไขมันก็สามารถจัดได้พอดีกับค่ามาตรฐาน แต่ คาร์โบไฮเดรต แคลเซียม เหล็ก วิตามินเอ โยอาหาร และ โคเลสเตอรอล ยังจัดได้น้อยกว่าค่ามาตรฐานกำหนด แสดงให้ เห็นว่าในปัจจุบันมีการจัดอาหารจำพวกผักและผลไม้ในอาหารกลางวันในสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องสนับสนุน ให้เพิ่มสัดส่วนของผักและผลไม้ในเมนูอาหารของนักเรียนตามปริมาณที่ได้รับคำแนะนำ อย่างไรก็ตาม อาหารจำพวกผัก และผลไม้จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยด้วย เนื่องจากในปัจจุบันพบว่าเกษตรกรไทยรวมถึงสินค้าเกษตร จากต่างประเทศ มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรในปริมาณมาก ทั้งยังพบปัญหาสารเคมีตกค้างในผักและผลไม้ดังกล่าว⁶ ปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบริโภคผักและผลไม้ของประชาชนซึ่งรวมถึงเด็กนักเรียนอย่าง หลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการศึกษาสถานการณ์ผลกระทบจากสารกำจัดศัตรูพืชต่อนักเรียนและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงของมูลนิธิ การศึกษาไทย⁷ เพื่อประเมินสถานการณ์สารกำจัดศัตรูพืชทั้งในและนอกพื้นที่เสี่ยงศึกษาผลกระทบของ สารเคมีกำจัด ศัตรูพืชต่อนักเรียนและชุมชนในพื้นที่ 2 จังหวัด คือ เชียงใหม่ และฉะเชิงเทรา ทำการตรวจสอบสารพิษตกค้างในพืชผัก ผลไม้ในอาหารกลางวันในโรงเรียนโดยใช้ Test kit ตรวจสอบสารเคมีในกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟส และ คาร์บาเมต พบความ ไม่ปลอดภัยของผักและผลไม้ในอาหารกลางวันของโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่ไม่เสี่ยงที่ ร้อยละ 47.0 และ 35.3 ตามลำดับ โดยพืชผักที่พบสารเคมีตกค้างในระดับที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ ถั่วฝักยาว, ต้นหอม, หอมใหญ่, หอมแดง, หัวไชเท้า, มะเขือเทศ, ผักชี, พริกสด, ขึ้นฉ่าย, แครอท, มะเขือยาว, พริกขี้หนู วัตถุประสงค์ที่ตรวจพบไม่ปลอดภัยส่วนใหญ่แล้วถูกซื้อ มาจากตลาดทั่วไป นอกจากนี้ ผลการตรวจสอบสารพิษตกค้างในเลือดของครูและนักเรียนโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่ไม่เสี่ยงพบร้อยละ 9 และ 1 ตามลำดับ ผลผลิตเกษตรอินทรีย์จึงถือเป็นทางเลือกที่มีความปลอดภัยในการบริโภคผักและ ผลไม้ในโรงเรียน เพื่อให้การจัดบริการอาหารในโรงเรียนมีทั้งคุณค่าทางโภชนาการและมีความปลอดภัยในการบริโภคจึง ควรศึกษาความเป็นไปได้ ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการบริโภคผลผลิตเกษตรอินทรีย์ เพื่อป้องกันอันตรายจากสารเคมีตกค้างในอาหารและเพื่อสุขภาพที่ดีของเด็กในวัยเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยความสำเร็จของมาตรการเชื่อมพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การ จัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในภูมิภาคเหนือ
- 2.2 เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงการบริโภคพืชผักผลไม้ที่ปลอดภัยของเด็กนักเรียนใน โรงเรียน
- 2.3 เพื่อเสนอรูปแบบหรือกลไกความเป็นไปได้ที่จะนำมาสู่มาตรการความสำเร็จในการนำผลผลิตเกษตรอินทรีย์เข้าสู่ การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในภูมิภาคเหนือ

3. คำจำกัดความในการศึกษา

“พืชเกษตรอินทรีย์” ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ข้าว พืชผัก-ผลไม้ ที่ในกระบวนการเพาะปลูกไม่ใช้สารสังเคราะห์ ใดๆ ทั้ง ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและฮอร์โมนต่างๆ ไม่ใช้พืชที่เกิดจากการตัดต่อทางพันธุกรรม เน้นการใช้ อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และ ปุ๋ยชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งครอบคลุม ถึง พืชผัก-ผลไม้ที่เพาะปลูกแบบเกษตรอินทรีย์ (ทั้งที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐ) พืชผัก-ผลไม้พื้นบ้าน พืชผัก-ผลไม้ที่เพาะปลูกในโรงเรียนโดยไม่ใช้สารเคมีในการเพาะปลูก

“การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา” หมายถึง การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

4. ขอบเขตและรูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ (Cross-sectional analytical study) ทำการศึกษาแบบผสมผสาน (mixed methods) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ การสังเคราะห์เอกสาร การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยความสำเร็จ ตลอดจนจัดทำข้อเสนอรูปแบบหรือกลไกความเป็นไปได้นี้จะนำมาสู่มาตรการความสำเร็จในการนำผลิตภัณฑ์อินทรีย์เข้าสู่การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในภูมิภาคเหนือ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ดูแลงานโภชนาการ ผู้ประกอบการอาหารในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายผู้ปกครอง ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) และสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) รวมถึงผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และเกษตรกรที่เพาะปลูกแบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ศึกษา

โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้คือ

1) การศึกษาเชิงปริมาณ เป็นการสำรวจความคิดเห็นในเรื่อง ทศนคติและการยอมรับ รวมถึงปัจจัยที่จะสนับสนุนมาตรการนำพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการสำรวจคือ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้รับผิดชอบด้านโภชนาการในโรงเรียน ผู้ประกอบอาหารในโรงเรียน ในพื้นที่จังหวัด 6 จังหวัด ที่ถูกคัดเลือก

2) การศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1) การสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ นโยบาย รูปแบบและโครงสร้างของการจัดการด้านอาหารในโรงเรียนระดับประถมศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านอาหารในโรงเรียน การสังเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการศึกษาที่ผ่านมา รวมถึงสถานการณ์การเพาะปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ใน 8 จังหวัดเป้าหมาย

2.2) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์หาความเป็นไปได้ ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยสำเร็จของมาตรการนำเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้กำหนดนโยบายในระดับจังหวัด ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน และตัวแทนผู้สนับสนุน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คัดเลือกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแบบเจาะจง (purposive sampling) ประมาณ 20 ท่าน

2.3) การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการอาหาร เพื่อหาแนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเพิ่มสัดส่วนของพืชเกษตรอินทรีย์ในการจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ร่วมกันของทุกภาคส่วนรวมถึงเกษตรกรผู้ผลิตพืชเกษตรอินทรีย์ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะผู้วิจัย นักวิชาการในหน่วยงานระดับชาติ ผู้กำหนดนโยบายในระดับจังหวัด ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน และตัวแทนเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ภาคเหนือ ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนด้านอาหาร ตัวแทนสมาคมผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ คัดเลือกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 13 ท่าน โดยจัด 2 ครั้ง ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบน

5. พื้นที่ศึกษา ประชากร ขนาดตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง

5.1 พื้นที่ศึกษา

จังหวัดในภาคเหนือจำนวน 8 จังหวัดจากทั้งหมด 17 จังหวัด โดยวิธี Multi-stage sampling ดังนี้

- 1) แบ่งกลุ่มจังหวัดเป็นจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 9 จังหวัด และภาคเหนือตอนล่างอีก 8 จังหวัด
- 2) แบ่งกลุ่มจังหวัดออกเป็น 2 กลุ่ม ตามสัดส่วนการมีพื้นที่ทางการเกษตรมากและน้อย
- 3) ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมากลุ่มละ 2 จังหวัด รวมเป็น 8 จังหวัดที่เป็นตัวแทนจังหวัดในภาคเหนือ

5.2 ประชากรเป้าหมาย

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ใน 8 จังหวัดที่ได้รับการคัดเลือก

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและปัจจัยความสำเร็จของมาตรการเชื่อมพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในภูมิภาคเหนือ
- 6.2 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนมีความตระหนักถึงความปลอดภัยของการบริโภคพืชผักผลไม้ของเด็กนักเรียนในโรงเรียน
- 6.3 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางและการพัฒนาสกลไกในการนำพืชเกษตรอินทรีย์เข้าสู่การจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในภูมิภาคเหนือ